

 dereta

Biblioteka
SAVREMENA SRPSKA KNJIŽEVNOST

Urednik
Zoran Bognar

Ilustracije
Biljana Willimon

Copyright © Biljana Willimon, 2021
Copyright © ovog izdanja *Dereta*, 2021

WILLIMON

NISMO NA ISTOM BRODU

Beograd
2021
DERETA

Dnevnik iz karantina – Alexandri, Dunji i Zoji

PREDGOVOR

SAD GA VIDIŠ, SAD GA NE VIDIŠ

Ima jedan blesak u knjizi Biljane Willimon, koji kao da je uleteo s njenih slika. Piše autorka, svom opravdano odsutnom čoveku: „Moram da ti se pohvalim, juče sam dobila penziju, doneli su mi na kuću. Odmah sam novac stavila u veš mašinu, da ga dezinfikujem. Kažu da je novac najprljaviji i da na njemu ima najviše korone. Zato sam stavila na najjače, na devedeset. Prala sam ga ekološki čistim praškom, 'frošom'. Da znaš samo kako su mi se pare dobro oprale, čak se i boja skinula, a kamoli korona! Imam jedino problem kad nekog šaljem da mi nešto kupi, kako da znam koliko novca dajem! Sve se opralo, pa ne piše. Moraću da pitam Dobročinitelja, on ima rešenje za sve.“

U vremenu izolacije, dok traje kuga XXI veka, zvaničnog naziva Covid 19, autorka piše pisma svom voljenom, na koja neće dobiti odgovor. Zato ona izveštava, ona pita, ona odgovara kad joj pritreba, a najbolja je kad domišlja. Njen smisao za igru obesmišljava sav užas koji je okružuje, kao osobu „65 plus“, s ograničenim kretanjem. I kao ženu koja ne prihvata da izbriše brojeve telefona svog voljenog, jer joj je lakše da bude živ. Jeste laž, ali i njihova veza je bila prepuna laži, pa šta!? Te laži su davale puni smisao njihovim životima, nisu dozvolile da se ubuđa istina koja ih je sudbinski spojila.

Ironična, humorna, na momente ludo iracionalna, knjiga Biljane Willimon je u suštini dirljiva ispovest jedne žene, ne baš česta u srpskoj literaturi. Autorka se svojim duhovitim obrtima naizgled brani od pandemije kojoj se ne nazire kraj, a zapravo se snažno suprotstavlja ukupno poremećenom životu, s kojim se normalna osoba teško sastavlja. Mada, kroz durbin ove multimedijalne umetnice, normalno i ono drugo često su na istom polu, a neretko i zamene mesta. Ona tako prirodno i lako skreće sa životne svakodnevice u svet čuda, i baš kad treba, jave joj se Bil Gejts i Donald Tramp, Karla Bruni i Angela Merkel, Stjepan Hauser i Ilon Mask... junaci čija je upotrebna vrednost u ovoj knjizi tako stvarna.

Kao što su slike Biljane Willimon odgovor na izazov vremena u njegovim prelomnim trenucima, tako je i njeno prozno delo Nismo na istom brodu čvrsto uhvatilo trenutak u kojem je život tako glup, a tako nasušno potreban. Tako fluidan, kao magični trik – sad ga vidiš, sad ga ne vidiš! Kao što je tanano izvajala svoje Niti, koje su je proslavile kao slikarku, ona je u svom romanu vešto isplela priču kojoj se čitalac od prvog trenutka predaje.

Ana Maria Rossi

0

Ništa mi se bitno neće promeniti zbog vanrednog stanja. Meni je stanje vanredno – otkad si ti otišao. Taj tvoj odlazak je meni strašniji od dolaska korone. Smanjila sam izlaske i viđanje s prijateljima, ono malo kontakata koje imam zameniću telefonskim razgovorima. Imaću dvostruko opravdanje da se ne doterujem – zabranjen je

izlazak – i nema tebe, koji bi mi zanovetao: „Zategni kosu, skloni čuperke... Šta će ti ta grozna majica na kojoj vrtiš čvor levo, čvor desno...”

Šetnje ću zameniti trakom za trčanje. Vežbaću, kuvaću, slikaću, pisaću i zalivaću cveće. Radiću sve što sam radila, a biće mi i lakše. Neću se pitati da li me nakon tvog odlaska gepila depresija, pa zato ne idem s Radom na premijeru, ili s Nedom na koncert. Sada ću, u karantinu, moći sve to da gledam. Pozorišta javljaju, biće svega na TV-u, i više no što ću stići da pratim, svaki dan biće mi kratak.

Neću, poput mnogih, sređivati ormane i knjige u policama. Oni to rade na nervnoj bazi, samo kad je karantin, a mene nervna baza ne napušta, pa to radim svakog dana. Posebno otkad te nema.

I dalje ću čekati da me pozoveš telefonom i da mi kažeš da dođem kod tebe u London.

Obećaću, naravno, jer šta me košta da ti obećam. Jednom sam ti rekla da te najviše volim kad nisi tu, pa si, umesto pitanja, podigao levu obrvu. A dobro si znao zašto sam to rekla. Jer niko se nije toliko svađao kao nas dvoje kad smo zajedno. „I niko se nije toliko voleo“, uzvratilo si kad sam ti to rekla.

Dodji, molim te.

Dodji u moj karantin, da nastavimo našu priču...

1

S razlogom se danas sećam kako si mi rekao da pročitam *Ljubav u doba kolere*. Bila sam ubeđena da si mi preko Markesa poslao neku tajnu poruku. U početku nisi bio sklon izlivima emocija, pa sam odgovore tražila u svemu. U tvojim kratkim porukama na mojoj telefonskoj sekretarici, u škrtim rečima koje bi mi stigle na razglednici, posebno u toj knjizi, dok sam je čitala.

Sve su mi rekli Markesovi junaci Fermina i Florentino. Bilo je u našoj vezi pohvala i kuđenja, bilo je suza i smeha, leteli smo i padali, baš kao njih dvoje, čija je ljubav trajala – šezdeset godina. Otkad sam pročitala ovu knjigu, nisam sumnjala da si ti moj i da sam ja tvoja. I da je to zauvek. Baš si se lepo setio da mi po Markesu pošalješ poruku, divila sam se tvojoj dovitljivosti.

Jednom si u ljutnji vikao na mene, pa još pamtim dve žile na tvom vratu koje su ti tada iskočile od besa. Izgledao si kao Džeremi Ajrons u *Kobnoj vezi*, dok strastveno viče na Žilijet Binoš. Kad sam početkom devedesetih gledala u bioskopu ovaj film, a gledali smo ga zajedno u Parizu kad si tamo imao koncert, scene tog filma su mi izgledale kao *već viđeno*. Stiven Fleming, kojeg igra Ajrons, čovek

WILLIMON

je bez strasti, on sve u svom životu drži pod kontrolom, ali se menja – kad upozna Anu Barton. Uobražavala sam da sam Ana i da si ti Stiven. I zato pamtim tvoje žile na vratu i zajapureno lice kao znak tvoje velike ljubavi.

Zaklinjala sam se da ću te voleti i kad ostariš, da ću doći u London da te u kolicima šetam kraj Temze. Toliko sam te volela. A kad smo se jednom posvađali i kad sam ti rekla da je gotovo, upitao si: „A da me u kolicima šetaš pored Temze?“ „Doći ću svakako da te prošetam. I da te s tim kolicima gurnem u Temzu“, rekla sam besno.

Zasmejavao si se i oprostio mi sve moje gluposti koje su te maločas razjarile.

Nijedan dan za proteklih četrdeset godina nije prošao da te nisam čula i upitala za savet. Čak i kad savet nisam tražila, kad smo samo pričali o našim svakodnevicama u Beogradu i u Londonu, ti bi proturio poneku reč iz koje bih zaključila – kako treba.

Šta bi mi danas rekao na ove strašne vesti o virusu? Da li bi mi predložio da kopiram Markesa i da pišem o našoj ljubavi u doba korone? Doduše, naslov je već iskoristila Severina u prepucavanju s Milanom Popovićem, pa ću morati da budem originalnija. Smeje se Aleks kad joj pričam da ti pišem i da me muči naslov koji mi je „ukrala“

Severina, a ona u šali kaže: „Pa ti napiši – korona u doba ljubavi.“

Zeza se Aleksandra, ali nije loše, zar ne?

2

Juče uz koronu, požar u Beogradu. Nove žrtve i od korone i od požara. Plačem. Jutros, katastrofalni zemljotres u Zagrebu. Srušene kuće u centru grada i dete kao žrtva. Plačem, ne prestajem. Odmah potom požar na Hvaru, nevreme i potop u Istri. U borbi protiv virusa, Italija i Španija su na kolenima, Njujork je buduća Lombardija po broju obolelih i umrlih. Čini se da je počeo smak sveta.

Pozvala bih te, kao obično kad je frka, a ti bi bio vedar i upitao bi me zašto slušam vesti! Uputio bi mi par prekornih reči što ne slikam, ispričao mi dva-tri vica i strah bi prošao. Kao da su sve strahote sačekale da odeš, pa da se sruče na nas. Na HRT-u gledam vesti i sećam se kad si davnih godina imao koncert u dvorani „Vatroslav Lisinski“ u Zagrebu. Rekla sam ti kako ne mogu da dođem, a onda sam sela u prvi avion i došla, da te iznenadim. Bila je to tada Jugoslavija, i ostala ti je u srcu, jer si živeo daleko. U svom stanu, umesto slike, okačio si zastavu na zid,

WILLIMON

da te seća na tu zemlju koje više nema. Uvek kad bih boravila kod tebe u Londonu, hvatala me nostalgija zbog te zastave. Čak mi se ponekad i plakalo. Kao danas zbog korone. Zbog izolacije. Zbog požara. Zbog zemljotresa. I zbog tebe.

A mislila sam da si večan i da to tebi ne može da se desi. Jednom prilikom, kad nas je uhvatilo nevreme, uplašila sam se da će mi napolju nešto pasti na glavu. Pružio si mi ruku i rekao si: „Drži se ti mene, na mene neće ništa.“

Ne brišem tvoje brojeve telefona.

Lakše mi je da budeš živ.

Nije bitno što je laž, naša veza je i bila prepuna laži, kojima smo se međusobno peckali. I dalje mislim da je tvoj odlazak samo tvoja šala. Igraš se skrivalice, da proveriš koliko te volim. Dođe mi da ti kao Pera Zubac svojoj Svetlani, podviknem: „Izađi, eto te ispod stene. Hajde, što se kaniš, dobićeš batine...“ Voliš li i ti *Mostarske kiše*? Mene uvek razneže. Poslala sam jutros snimak ove pesme preko Vajbera prijateljima koji vole poeziju, da skrenu misli s korone. Stihove kazuje neponovljivi Rale Damjanović. I sad ga čujem kako kaže: „Eh, kad bih znao ko te sada ljubi, ne bi mu zubi, ne bi mu zubi...“

Šteta što Rale nije u mom komšiluku, da mi recituje. Lakše bih ovo podnela. A da predložim Dobročinitelju da ga

pusti na razglas, da ga sluša ceo grad? Pa da mu uveče u osam aplaudiramo, kao doktorima i medicinskom osoblju. Rale je poznat po recitatorskim masovkama. Recitovao je stotinama i hiljadama ljudi u Beogradu i širom sveta, sve do Havane na Trgu Hozea Martija. Smem da se kladim da zato tada nije bilo korone.

Posredstvom Vajbera mi stiže duhovita poruka, šalju je pijanci: „Da ostavimo barem jednu kafanu otvorenu, kao dežurnu, za hitne slučajeve.“ Pa još jedna od „zabrinutog“ unuka: „Baba mi je loše, već tri dana je na aparatima.“ A uz to, fotka bakute koja s pljugom u ustima igra flipere, da prekрати vreme u izolaciji. Vajber radi, narod se brani humorom: „Ne nasedajte na tvrdnju kriznog štaba da je u kupovinu dovoljno ići s rukavicama i maskom. Otišla sam u prodavnicu gola, kad tamo – svi odeveni.“ I jedan crnohumorni: „Ako ne slušate savete lekara, slušajte savet električara – bolje izolacija, nego uzemljenje.“ Kandidat za ženidbu na Vajberu oglašava: „Razveden, sa zalihama brašna, ulja i testenine, upoznao bi slobodnu ženu sa zalihama sapuna i toalet papira.“ Snalaze se ljudi.

A Dobročinitelj preti penzionerima: „Svi ćete umreti i nećemo imati gde da vas sahranimo, biće tesna beogradska groblja!“ Dobar potez za verovatno oskudan penzioni fond. Čuvši ovo, pola penzosa je odapelo – od srčke ili šloga, ne dočekavši da se zaraze koronom. Od virusa

bi imali šanse da prežive, od ovoga što je Dobročinitelj izgovorio, teško.

Da li tamo gde si otišao ima ovakvih Dobročinitelja?

Beži od njih...

3

Kad sam te jednom iznervirala i posle te pozvala telefonom, viknuo si: „Biljana, zaboravi ovaj broj i nemoj više nikada da si pozvala!“ Oslovljavao si me sa Biljčice, a Biljana je bilo tako strogo, učinilo mi se da nije moje ime. Posle si molio svoju sestru Ljubicu, s kojom sam bila bliska, molio si je da ti se javim, jer ti je bilo neprijatno zbog onoga što si rekao. Javila sam se – posle pola godine! „Biljčice...“, bilo je jedino što si izgovorio.

Mislim da si imao knedlu u grlu i da si pustio suzu...

Peckala sam te kad god je bilo prilike. Moje izmišljene momke prezrivo si nazivao „beogradskim glumcima“, a ja sam uživala gledajući kako ti igra jabučica na vratu i kako ti podrhtava brada. „Nemoj slučajno da kažeš nekome koliko me voliš“, rekao si na stepeništu ispred moje kuće, nežno me držeći u naručju, a srce ti je kucalo snažno, baš

kao moje. Nisam mogla da verujem kako mi kažeš da ne kažem – koliko te volim! Šta si umislio, pitala sam se i samo sam želela da što pre odeš i da pozovem psihijatra za „pacijente“ kao što si ti. Odgurnula sam te, braneći emocijama da me preplave, i čim si zamakao, pozvala sam Petra Bokuna. „To znači, da ne kažeš koliko te – on voli“, objasnio mi je moj prijatelj, dobri Pera Bokun, s kojim sam najčešće pričala o tebi. Tih naših prvih godina samo je psihijatar mogao da mi pomogne.

Zašto si imao potrebu da me mučiš?

Pamtim naš susret u Ulici Svetog Dominika, u Dubrovniku. U galeriji „Sebastijan“ održavala se izložba Eda Murtića. Zbog bratovljeve nedavne smrti bila sam tužna, a ti si se osmehnulo i ja sam se osmehnula. Pogledao si me značajno, kao da me prvi put vidiš i rekao si: „Mmmm... one vaše *Niti...*“, i zamahnuo si rukom u vazduhu, kao kad ja crtam te svoje vijugave linije, koje su očigledno ostavljale utisak na tebe. Persirali smo jedno drugom i baš je bilo zabavno. U početku je to bila tvoja želja, a kasnije, kad si hteo da bude drugačije, ja dugo nisam htela. Persirala sam ti kad se ljubimo i kad vodimo ljubav, uvek si bio u množini. Tog dana u Dubrovniku, s tobom je stajao zajednički prijatelj Toma Pothraški i zbog našeg uzajamnog persiranja bio je ubeđen da se vidimo prvi put. Pamtim tvoje crno odelo, tog pomalo tmurnog dana, i belu košulju nalik ruskoj rubaški. I tvoju kovrdžavu kosu, koja ti je davala izgled dečaka.

WILLIMON

U stvari, ti i jesi bio dečak. I tada, i svih kasnijih godina, bio si istinski dečak.

Pre neki dan, kad su zbog korone uveli vanredno stanje, kažu da oni najstariji, koji imaju više od šezdeset pet, ne izlaze iz kuće. Nisam shvatila da se to odnosi na mene, pa pomislim – jadni oni... I sve hoću da te zovem telefonom, da ti to kažem, da se zezamo kako su matorcima zabranili kretanje. Pođem ka telefonu i skapiram... Bez tebe, mog večitog dečaka, ni ja više nemam mladost koju sam imala.

Ti si me činio mladom.

Sedmi je dan izolacije. Kroz prozor gledam moju Gepratovu ulicu, a mislim na tvoju Oksford strit u Londonu. Čekam da sutra ujutru u četiri otvore radnje za nas najstarije, pa kad zgazim na trotoar ispred kuće, biće to ravno onome kad je Nil Armstrong dotakao površinu Meseca. Neopisiva radost! Od četiri do sedam moći ću da izađem bez straha da će mi neko doviknuti: „Baba, beži kući.“

Da si ovde, rekao bi mi: „Ma, kakva baba, izgledaš kao devojka, pogledaj kako imaš divnu kožu.“ Uvek si se divio mojoj belojoj puti, a meni je bilo lakše da se gledam tvojim nego svojim očima. Zbog tvojih lepih reči nisam starila, pa sam bila ubeđena da ne stariš ni ti. Jednom sam te pitala kakva ti je to ogrebotina na obrazu, a ti si rekao: „Brijao sam se u mraku, da se ne gledam.“ Smejala sam se,

a sad mi je žao što te tada nisam podmladila rečima, kao ti mene. Bila sam ubeđena – ako ne brojiš moje godine, ne brojiš ni svoje.

Kako si uspeo da me prevariš?

4

Jutros nisam otišla u kupovinu sa svojim vršnjacima. Znam da ne bi to dozvolio. „Šta ćeš ti s tim babama i dedama?“, rekao bi. Potom bi pitao za Aleks, Dunju i Zoju, uvek si brinuo za njih. Ispričala bih ti kako su se Dunja i Zoja obradovale koroni, zato što ne idu u školu, a Zoja je još veselo dodala: „Koronice moja mila, sad baba neće moći da dolazi, pa neće donositi one svoje odvratne potaže.“ Dunja je suptilnija, pa iako tako misli, ne kaže to glasno. Sećaš se kad si pozvao Aleks da joj izdiktiraš neke podatke za katalog koji je dizajnirala našem prijatelju Vladi Veličkoviću, kako ti je tada rekla: „Sačekaj, molim te, samo da uspavam gorilu“, misleći na Zoju. E, taj „gorila“ treba ove jeseni da pođe u školu. Naravno, ako do septembra prođe korona i ako do tada izađemo iz karantina. Jadna Jelisaveta, sadašnja Dunjina učiteljica, a buduća Zojina. Ljubiće Dunju gde god je sretne, jer će shvatiti da je s Dunjom sve bila pesma u odnosu na ovu malu razbojnicu. Često te spominju njih tri. I da znaš...

WILLIMON

Pričamo o tebi u sadašnjem vremenu, znam da bi tako voleo.

Sećaš li se kako si jednom vikao na mene u mom ateljeu, ispred praznog štafelaja? Jedva sam čekala da završiš. „Šta bleneš kao ovca!“, upitao si i baš si me uvredio. Uzvratila sam ti prvom prilikom, kad smo zbog tvog koncerta bili u Milanu. Posvađali smo se oko neke gluposti u Muzeju del Novecento. Kad si pomislio da me je prošla ljutnja i kad si se opustio s prijateljima, pričajući o svom skorašnjem nastupu, prišla sam ti umiljato i šapnula ti na uho: „Govedo!“ Izjurila sam potom besno u Ulicu Markoni, a ti si trčao za mnom vičući da je to najlepša izjava ljubavi koju si ikada čuo. Ubeđena sam da si i ti mene, onda, iz ljubavi nazvao ovcom.

Zvoni mi telefon. Možda si ti? Zove me drugar Saša Pančić. Pita treba li nešto da mi kupi. Zvala me i Tijana Kojić, Sašina i moja mlada koleginica. Zvala me Lucija. Zvali su Dragana, Gale, Uglješa, Jelena, Mića, Sloba, Milan... i oni žele da mi pomognu. Da li je moguće da su svi mlađi od mene? Čak i kad me moja Aleks pita šta mi treba, odbijam pomoć, jer tako sebi delujem mlađe. Šta će biti kad mi nestane zaliha u frižideru? Kako da pomoć prihvatim, a da se ne osetim kao nemoćna baba? Možda da uzmem neki Dunjin i Zojin kostim za maskenbale, da se prerušim u medveda, vuka ili u krokodila, i da tako odem do radnje. Ne smem samo da glumim slepog miša. Prebiće me čim

izađem iz kuće. Kruže priče da je korona u Kini krenula od slepih miševa.

Na vestima neprestano upozoravaju stare da ne izlaze iz kuća, prete velikim novčanim kaznama i zatvorom. Jadni mi penzosi, bez kretanja i sunca, sa stopostotnom osteoporozom u najavi, lomićemo ruke i noge običnim udarcem u kvaku. E ne dam se! Uporno šetam na traci i igram uz muziku, žešće od Željka, koji se preko Vajbera hvali neobičnom koreografijom. Neće meni Dobročinitelj jedno da popravlja, a drugo da kvari.

Osećam se kao stanovnik podzemlja i sećam se kako smo zajedno u „Sava centru“, devedeset pete, gledali ovaj Kustin film. Sa Oljom Ivanjicki sam preskočila ogradu i preko crvenog tepiha, predviđenog samo za protagoniste filma, ušetala u bioskop. Ti si stajao zaprepašćen i rekao si kasnije da takav bezobrazluk nikad ranije nisi video. A mislim da si se u tajnosti divio što imam hrabrosti za ludorije. Jednom si se i ti opustio u šumi na Adi Ciganliji, kad smo bili u poseti tvom prijatelju koji tamo ima splav. Pozvala sam te u šetnju, a u stvari, u toj gustoj šumi htela sam nešto drugo. Smejao si se i radili smo svašta po danu, a mogao je neko i da nas vidi. Kakav bi to bio blam!

I sad, kad sedim u ovom karantinu, koji me podseća na Kustino podzemlje, plašim se da nam naš Dobročinitelj neće javiti kad prođe epidemija korone i da ćemo, kao

Kustini junaci, ostati u izolaciji dvadeset narednih godina. Bojim se da ću te dve hiljade četrdesete, kad izađem iz kuće, umesto tvoje i moje šume na Adi, videti neki novi „Belgrejd voterfront“ – i ogromne nebodere koje je naš Dobročinitelj izgradio. Kome da zakucam na vrata i kažem: „Hej, kupio si parče moje i njegove šume!“ Da nisi otišao, ti ne bi pustio Dobročinitelja da me obmanjuje. Na vreme bi mi javio da izađem iz izolacije.

I zajedno bismo branili našu šumu na Adi.

5

Uradila sam jutarnje vežbe i prepešačila na traci pet kilometara. Potrošila sam trista pedeset kalorija i sve to za pedeset minuta, idući sedam i po kilometara na sat. Bavim se brojkama, kao kineski stručnjaci kad našima ovde objašnjavaju kojom brzinom se širi zaraza koronom. Ima nečeg magičnog i sedativnog u tim brojkama, baš kao i u bezbrojnim duhovitim porukama koje narod u dokolici šalje Vajberom. „Mama, dolazim, treba li nešto da kupim?“, pita devojkama svoju majku. „Kupi sebi stan i idi u pičku materinu“, kaže joj majka, kojoj se očigledno skurčilo u društvu kćerke u izolaciji. A tek je deset dana. Možeš misliti koliko će biti onih koji će se međusobno poubijati nakon mesec, dva, tri...

POGOVOR

ZAVESLAJI, ZAGRLJAJI

Nad romanom *Nismo na istom brodu* Biljane Willimon

Postoje u duši niti koje nam se jave i kao vidljive i kao izgovorive. Pomogne malo muka i pomogne malo ruka, vesla su već tu... Postoje datumi, mesta, znaci i toponimi, ali između svih tih veduta, predela i strasti, čuvena slikarka – heroina romana – vodi i razgovore i dnevnik lične večnosti... Vesla kroz iskušenja prinude i prikraćenosti. Slikarka pobeđuje lakonski kliše kratkih poruka i ne podleže fenomenologiji selebriti imperijalizma, ona od jedine adrese preuzima presudnu koncentraciju za ljubavno samootkrivalaštvo kroz putopise, gradove, galerije i mjuzikholove, hotele i parkove... Ona je pobedila nametnutu kovid i sajber regatu ekranski i asocijativno loveći osenčene virusne aforizme i ukrotila retoričko, neporecivo i dnevno neizbežno stanje vizuelnog. Rečju, autorka ne preza od zatamnjene unikatnosti i inovacija koje prate pandemiju. Rečnik se menja, kao i ponašanja, i svaki odnos pojedinca i tvorevine. Samo se drugost uzdiže u toj predstavi plovidbe, kao ljubav koja vesla, vodi, skicira i komentariše. Iz intime se crpi onaj začim sećanja koji sadržajno uspostavlja bol svesnim čulnim prevođenjem svake šifre ljubavi požrtvovanom, emotivno inteligentnom introspekcijom, bojom i znakom neizbežnih detalja iznad osenčene povodljivosti podataka i vremena...

Tu slikarka ishodi iz metafore o Lampreduzi u daljini, ili kraju puta, obali i cilju veslanja, pod lampama svih meduza, i jasno stavlja do znanja i čitanja, trenutke i mesta gde su se ljubili i grlili, gde je zapamćen neki gest ili položaj ruke i pogled, sve prelistavajući talase s likovima slikara, kompozitora, muzičara, filmskih zvezda, pesnika i penzionera u cik zore ućutkanog grada, između viceva i borbenosvakidašnje vanrednosti, svetla, vazduha, pijace, sobe, duše i tela, zida i ulice... U tim okolnostima sve te tamne aforizme virusa prenosi veslima kroz trenutak, kao kad se začne slika ili crnohumorna Vajber poruka, pred ovom intimnom istorijom ljubavi i umetnosti. Da, tu je Magrit, poljupci i zagrljaji pod spomenikom Neznamom junaku, tu su londonski ulazi, pločnik, balkon ili stepenište, svetski i evropski mjuzikholovi i hram dalaj-lame i bezimenog božanstva, tu su mozaici, sazvežđa i kupole, ali i nabori na neraspremljenom krevetu, tu su i mesta za poglede, dodire, ljubljenje, grljenje, deobu ili dah, koji ćemo na ovakav način preobraziti u samo naše i doživotno doigravanje, dosviravanje, doslikavanje...

Slikarka u poruci voljenom citira slikara Bejkona: Smrt je glupost... i, pred neizvesnim nevremenom, u sledovanom čamcu preuzima vesla osetljivom mudročću između belosvetskih likova današnjice, aktuelne lektire i sajber galaksije prebrojanih koraka, likova i mitova i karantinske ekumenske divne i zaražene kosmogonije... Ostaje verna onom zaveslaju koji i drži ovaj tekst – setiti se ili pomisliti na mesto i pogled gde je nastala ili izgovorena reč ljubavi, uvod u život i niti trajanja...

Zoran Bognar

Sadržaj

PREDGOVOR

Sad ga vidiš, sad ga ne vidiš	
Ana Maria Rossi	6

Dnevnik iz karantina	8
-----------------------------------	---

POGOVOR

Zaveslaji, zagrljaji	
Zoran Bognar	214

Biljana Willimon
**NISMO NA
ISTOM BRODU**

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura i korektura
Nevena Živić

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-375-7

Tiraž
1000 primeraka

Beograd, 2021.

Izdavač / Štampa / Plasman: **DERETA doo**, Vladimira Rolovića 94a,
11030 Beograd, tel./faks: 011.23.99.077; 23.99.078, **www.dereta.rs**

KNJIŽARA DERETA, Knez Mihailova 46, Beograd, tel.: 011.26.27.934, 30.33.503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-31

ВИЛИМОН, Биљана, 1951–

Nismo na istom brodu / Willimon. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2021 (Beograd : Dereta). – 213 str. : ilustr. ; 20 cm. – (Biblioteka Savremena srpska književnost / [Dereta])

Tiraž 1.000. – Str. 6–7: Sad ga vidiš, sad ga ne vidiš / Ana Maria Rossi.
– Str. [214–215]: Zaveslaji, zagrljaji / Zoran Bogнар.

ISBN 978-86-6457-375-7

COBISS.SR-ID 39045897